

SZÉPIRODALMI KÖZLÖNY.

Megjelen hetenként kétszer, vasárnap és csütörtökön, 1 $\frac{1}{2}$ ív tartalommal. Előfizetési díj a lap és könyvilletményekre: egész évre: 10 pfrt., félévre: 5 pfrt., évnegyedre: 3 pfrt. — Szerkesztőiroda: Országút, 34-dik szám, 1-ső emelet.

1858.

35-12. szám.

Február 11.

Egy magyar művészcsalád külföldön.

Pár lap a zenészet történetéből.

(Vége).

Ezánk leánya volt most a sarkpont, mely körül az egész párisi operavilág forgott. Művészek, művésznők tódultak Párisba őt hallhatni, s ha lehet, művészetéből valamit ellesni. Igen sok nagyszerű énekesnő képződött az ő oldalán. A világhírű Sontag is az ő tanítványnya volt, s később is minden szerepét Mainville-Fodor felfogása szerint adta vissza, sőt Gathy *) állítása szerint az oly igen bájos mezza voce éneklését is ő tőle sajátítá el. Sőt sok nagy énekes is az ő körében képződött. Példaul a világ egyik legnagyobb tenoristája, Lisztünk barátja, Rubini is az ő oldalán s az ő befolyása következtében lett azzá, a mi volt. „Még most is látom őt — mondja a kedélyes Boury Bluze — „Mainville“-Fodor oldalán mázos cseregésében erőlködni, vocalisatiója csalszínében, s a hajmeresztő nehézségek leküzdésében keresvén a babért, melyet csak később, irányának tökéletes átváltozásával vívhatott ki.**)

Három éven szakadatlanul folytak diadalai, míg nem egy sajnos betegségre következtében, mely hangját is lényegesen veszé-

*) Gathy : „Encyclopedie der gesamen Musikwissenschaft.“

**) L. H. Boury-Bluze : „Musiciens contemporains.“

lyezetté, az orvosok neki Olaszhonba való utazást ajánlottak, mely tanácsot ő elfogadván, 1822-ben Nápolyba utazott.

A rögtöni nagy levegőváltozás igen jótékonyan hatott szer-
vezetére, s még ez év folytán teljes erőben s egészségben látjuk őt
a nápolyi St. Carló színházban, mint Desdemonát Rossini örök szép-
ségü Otellójában fellépni. Kimondhatlan lelkesedéssel üdvözlék a
nápolyiak e világhírü énekesnöt, ki kedvenc mactrojuk szívhez
szóló áriáit oly meghatólag tolmácsolá.

A következő évben az osztrák birodalom fővárosát látó-
gatá meg, s a bécsiek, kik már rég ohajtották volna körükben lát-
ni őt, kinek velencei s párisi diadalairól oly sokat hallottak, hosszú
várakozásukért dusan kárpótolva lőnek azáltal, hogy a jeles mű-
vésznö az egész saison alatt körükben mulatott.

Ínnét ismét Nápolyba tért, hol másfél éven át gyönyörködteté
az egész Olaszhonból, sőt még Spanyolhonból is egybesereglett
nagy számü hallgatóságot.

Mintha csak bús előérzet sugta volna neki, hogy gyönyörü
művészi pályának vége leend, olyannyira látjuk őt megkapatva a
vágytól Párisba, gyermekkori s későbbi legkedvesebb ábrándai-
nak helyére mehetni. Itt, hol tulajdonképeni művészi pályája
kezdődött, akarta ő elénekelni hattudalát; itt, a méltányos s el-
fogulatlan közönség körében, mely megérdemlett bukása dacára,
oly bőven részesité a későbbi, még inkább megérdemlett diada-
lokban.

Alig várta, hogy nápolyi szerződése lejárjon, s azonnal sietett
a világvárosba. Leírhatlan az öröm, melyet Páris érzett, annak hal-
latára, hogy kedvenc művésznöje ismét körébe érkezék. A lapok
szerződtetését s leendő szerepléseit a legnagyobb lelkesedéssel hir-
dették, s a nyilvános úgy, mint a magánkörökben a társalgás csak
Mainville Fodor Jozefa, a nagy énekesnö ismétü eljövetele-
ről folyt. Mindenki reménylt elragadó énekében még egyszer gyö-
nyörködhetni. De fájdalom! a szegény párisiak ez uttal mélyen
csalódtak.

1825-ben jelent meg ismét Párisban, s a theatre italienben,
mint Semiramis lépett az őt dobogó szívvel váró közönség elé.
Szünni nem akaró taps fogadá őt kiléptekor, s a viszontlátás so-
kaknak szeméből örömkönyeket esalt ki. Ó! de ez édes könyek
csak nagyon is hamar a legkeserübb fájdalom könycivé változtak,
midőn mindjárt első nagy áriájában, hangja a nagy elérzékenyü-
lés miatt tulfeszülvén, egyetlen egy perc alatt — örökre haszonvehet-
lenné vált. Nem is kísérté meg, folytatni az előadást, hanem mind-
járt, ezerektől megkönyezve, lelépett a szinpadról, hogy ha még tán
lehetséges, rögtöni orvosi segély valamit segítsen. Mind haszta-

lan! egy negyed óra múlva, a beállt tökéletes rekedtség csak nagyon is mutatá, hogy itt már minden veszve van.

Pár nap múlva az orvosok úgy nyilatkoztak, hogy az olasz égalj tán még segíthetne a bajon, de e tanácsot azonnal követnie egy több évig tartó per akadályozá, melyet az igazgató, vicomte de Rochefaucold, ki őt szerződése következtében eleresztetni nem akarta, ellene indított, s mely a civillista administrációjánál már megnyerve, a status tanáchoz tétetett által, hol ismét több évig elhúzódott. Meg akarjuk kimélni kedves olvasóinkat e botrányos per részleteinek előszámlálásától; úgy hiszem, a hálátlan-ság e rut nyilatkozatában gyönyört találni úgy sem fognának.

1828-ban, a per befejeztével sietett Olaszországba nyíhet keresni. A jótékony éghajlat el is oszlatá némikép a kegyetlen fátyolt, mely mindeddig hangját borítá, ugy annyira, hogy a művésznő ismét reményleni kezdett, s Nápolyban a St. Carloban újra megkisérté színpadra lépni. De most már csak maga magának árnya volt. E szomorú igazságról mindjárt az első előadás után maga is meggyőződév, könyes szemekkel, örökre visszavonult a szép pályáról, melyen mind magának, mind másnak annyi sok s oly tiszta élvét szerzett.

Letűnt tehát e fényes csillag is a művészet egéről, anélkül hogy szép hazájára fényt áraszthatott volna!.. Letűnt anélkül, hogy honfiait részeltette volna azon isteni élvben, melyet csak az igazi, tiszta, nemes művészet tud adni.

Valjon mi lehet oka, hogy jeleseink többnyire a külföldön fénylenek? . . . Tán a művészet szellemével őket egyszersmind hazájuk iránti hidegség is lepi meg? Vagy tán egy ősi átok nehezedik e nemzeten, mely oka, hogy jeleseitől többnyire megválva kell lennie? . . .

Döntse el nálamnál tudósabb kritikus.

PETENDI GÉZA.